ANUNȚURI

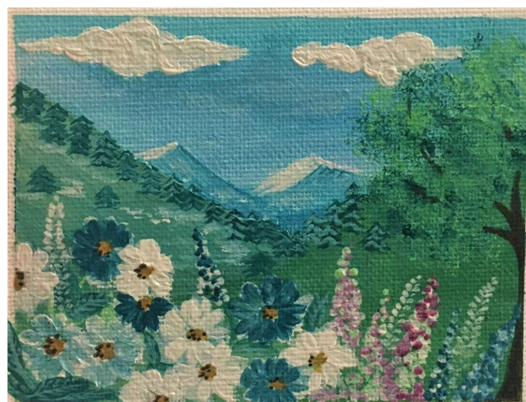
Pelerinii la Betleem

• **Așteptând am așteptat**: o parte dintre frații care și-au dorit să meargă în Țara Sfântă înainte de începerea pandemiei și-au văzut visul împlinit în această săptămână.

• După greul începutului, ne-am bucurat să o vedem pe micuța **Anastasia-Nectaria** biruitoare, alături de părinți (Cristian și Iulia) și nași, la botezul ce a avut loc sâmbăta trecută.

• **Corul Școlii „Sfântul Ierarh Nicolae" din Arad**, coordonator prof. Iustina Diana Ban, a obținut **Premiul I** la secțiunea „Coruri de școli gimnaziale", la concursul organizat de Arhiepiscopia Aradului în decembrie 2022. Felicitări!

ȘTIRI

• 2023 – **ANUL DEDICAT PASTORAȚIEI VÂRSTNICILOR ȘI COMEMORĂRII IMNOGRAFILOR**.

• Legea care prevede ca 2023 să fie „**Anul cultural Dimitrie Cantemir și Ciprian Porumbescu"** a fost adoptată de Parlamentul României în decembrie și urmează să fie promulgată de Președintele țării. (*sursa: arhiepiscopiaaradului.ro*)

• **Telegraful Român**, ziarul românesc mai bătrân decât România, a împlinit 170 de ani de apariție neîntreruptă. Telegraful Român de la Sibiu a fost înființat de Sfântul Andrei Șaguna, primul număr apărând la 3 ianuarie 1853. (*sursa: arhiepiscopiaaradului.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

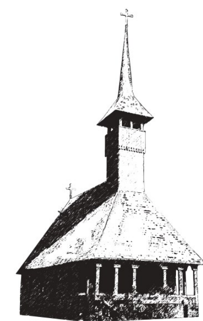
SAVATIE BAȘTOVOI
Cartea mea de bucate

„Oricine va răsfoi această carte va căpăta, mai întâi de toate, curajul să gătească, dar va afla și secrete străvechi de păstrare a cărnii și peștelui fără frigider. Apoi, veți învăța să alegeți corect alimentele la piață, să folosiți produse pe care majoritatea nu le vede, dar care vă pot servi pentru o masă boierească pe bani puțini.
Dar, înainte de a purcede la treabă, am dorit să fac o introducere în filozofia despre post și hrană în Ortodoxie, folosind Scripturile și scrierile Sfinților Părinți, cuvinte care vă vor lumina în multe privințe."

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor

Numărul 1 (CXIV) 15 ianuarie 2023

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Sfinții săptămânii

D 15 - Sf. Cuv. Pavel Tebeul și Ioan Colibașul

Teoctist II, mitropolitul Moldovei (1477)

L 16 - Închinarea cinstitului lanț al Sf. Ap. Petru; Sf. Mc. Pevsip, Elasip, Mesip și bunica lor, Neonilla; Sigebert – primul rege creștin al Angliei

Schimon. Gherasim Cârjă de la Neamț (1957)

Dezlegare la ulei

M 17 - Sf. Cuv. Antonie cel Mare; Sf. Împărat Teodosie cel Mare

Mi 18 - Sf. Ier. Atanasie și Chiril ai Alexandriei; Sf. Ier. Maxim Brancovici al Țării Românești

Dezlegare la ulei

J 19 - Sf. Mc. Eufrasia; Sf. Ier. Marcu Eugenicul; Sf. Ier. Grigorie Teologul – aducerea moaștelor; Sf. Cuv. Macarie cel Mare (Egipteanul); Sf. Cuv. Macarie Alexandrinul

Atanasie Crimca, mitropolitul Moldovei (1629)

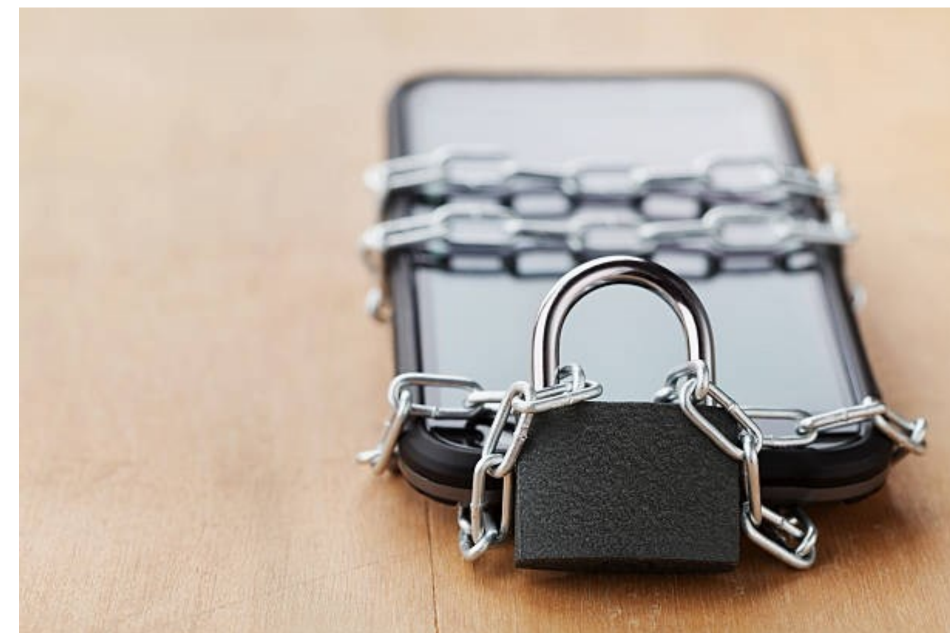
V 20 - Sf. Mc. In, Pim și Rim; Sf. Cuv. Eftimie cel Mare; Sf. Cuv. Lavrentie de Cernigov; Sf. Împărat Leon cel Mare

Mărt. Alexandru Mironescu (1973)

Dezlegare la ulei

S 21 - Sf. Mc. Neofit; Sf. Mc. Agnia; Sf. Cuv. Maxim Mărturisitorul; Sf. Cuv. Maxim Grecul

Mărt. Sever Bocu (1951)

Pr. Josiah Trenham

Asceza digitală

Câteva gânduri ale unuia dintre preoții cei mai cunoscuți din America ortodoxă, despre „consumul" de distracție digitală.

În era digitalizării în care trăim, se știe ce impact imens are tehnologia asupra utilizatorilor săi. A ajuns să creeze o dependență cumplită și a dus la apariția unor serioase boli patologice. Și aici vorbesc nu despre cei din afara Bisericii! Cred că nu există comunitate în care problema dependenței de tehnologie să nu se pună, în special în rândul tinerilor. La noi în parohie sunt mai multe cazuri de adolescenți care nu mai sunt în stare să se desprindă de jocurile video și să iasă din casă, să meargă la școală, să-și facă temele.

Acest impact înfricoșător pe care îl are tehnologia asupra noastră nu este unul întâmplător. „Titanii" erei digitale au făcut cu bună știință ca utilizarea rețelelor de socializare să ducă la dependență, la ceea ce se numește acum în medicină compulsivitate maximă" – utilizarea fără control și fără limită a tehnologiei.

În 2017, Sean Parker a explicat în mod public că atunci când au conceput Facebook-ul, el, Mark Zuckerberg și ceilalți de acolo au gândit ca platforma să aibă feedback, să ducă la răspunsuri din partea celorlalți și să creeze astfel un adevărat la(n)ț de reacții care să-i prindă în mreaja lui irezistibilă pe cei care îl folo-

sesc. Aici intră tot ce înseamnă notificări, abonări, like-uri, share-uri. Acestea toate au rolul de a stârni pe cei care le folosesc, de a provoca o poftă și mai mare de a vedea și a răspunde, o sete de nestăpânit a utilizatorilor după reacții, ale lor și ale celorlalți.

Astfel că, cei care folosesc tehnologia, deși cred că ei sunt cei care consumă produsele rețelelor, de fapt ajung ei înșiși să fie consumați de acestea. Sean Parker spunea că aceasta au și dorit, iar pentru a obține efectul de dependență, au angajat psihologi care să îi sfătuiască. Parker se întreba acum 6 ani ce va însemna această dependență pentru mințile copiilor, însă întrebarea era retorică, întrucât ei și-au urmărit fără probleme scopurile.

Și mai este un aspect: platformele au fost construite astfel încât să ruleze neîntrerupt, să nu fie nevoie să apăsăm un buton pentru a putea vedea altceva, ci să meargă dintr-una într-alta. Conceptul a primit denumirea de „vizionare neîntreruptă" („binge-watching"), căci episoadele, informațiile se succed una după alta în fața unui consumator care nu are altceva de făcut decât să „înghită" tot ce îi servește tehnologia.

Ca să oprești fluxul continuu de informație și distracție, trebuie să ieși din pasivitatea consumatorului, să apeși un buton, altfel platforma sare imediat de la un episod la altul, de la o postare la alta, fără oprire. Dar majoritatea celor dependenți de aceste platforme nu fac acest gest, ci se lasă purtați, val după val, de toate aceste distracții care îi fac să nu-și dea seama când a trecut ziua sau sfârșitul de săptămână.

Cum să facem față acestei agresiuni? Să ne gândim ce face un gurmand care își dă seama că mănâncă aproape tot timpul, nesățios, ca un porc. El trebuie să-și impună o disciplină riguroasă, să învețe să mănânce moderat și doar când și ce are nevoie și ceea ce este sănătos pentru trupul lui. Trebuie să învețe să spună „nu!" poftei sale lacome.

La fel trebuie procedat și cu dependența de tehnologie și platformele de socializare: să ne impunem să privim doar ce avem nevoie și doar pentru cât timp am hotărât, iar nu să rămânem în fața ecranelor neștiind când a zburat timpul. Dacă nu ne impunem această disciplină strictă, vom fi absorbiți de valul digital, devenind dependenți de el. Trebuie să ne impunem o asceză digitală. Nu de a renunța să mai folosim tehnologia, ci de a o folosi cu măsură și doar pentru ce avem nevoie ca oameni și creștini.

Chiar dacă este vechi de peste 1600, Sf. Ioan Gură de Aur are un cuvânt minunat despre tehnică: *„Bun este meșteșugul de a cârmui o corabie, însă când căpitanul făgăduiește mai mult decât poate, apoi atunci este nebunie. Și orice alt meșteșug care nu se mărginește numai la hotarele sale, nebunie se poate numi."* Tehnologia (orice meșteșug) trebuie folosită cumpătat și în limitele sale, altfel ajunge să ne stăpânească și să ne arunce într-o adevărată nebunie.

Trebuie să folosim acest îndemn și în ce privește tehnologia digitală: să începem o adevărată asceză digitală pentru a consuma cumpătat tehnologia și a nu ne lăsa înghițiți de ea.

Radu Gyr

Identitate

Ești, Doamne, bun, eu pământean și rău
și-n dragoste nu-Ți seamăn, nici în milă,
dar, după răni, sunt chip din chipul Tău,
de par dospit din cer, nu din argilă.

Nu Ți-am râvnit nici razele subțiri,
nici tălpile străpunse de piroane,
dar Tu mă faci părtaș în răstigniri,
și-Ți tot îngân osânda din icoane.

Sfințit pe cruci pe care nu m-am vrut
și de-nvieri pe care nu le-aș cere,
nu știu: Tu te cobori la mine-n lut
sau eu mă urc spre raiul Tău când fiere?

Cu nesfârșită slavă mă încarci
și-n cuie, când sfințenia mă frânge,
oftând mă uit la rănile-mi prea largi
și-Ți cresc alături, sânge lângă sânge.

Cu soția și cei doi nepoți, înainte de arestare

tre geamurile sparte: *Văd că purtați uniformă militară, pentru ce săriți pe geamuri, când vi se deschid ușile?* Cinci au intrat direct în odaia noastră de dormit și au înconjurat imediat pe soțul meu care îi aștepta liniștit în mijlocul odăii și-i privea țintă drept în față, fără să le adreseze nici un cuvânt, în vreme ce ei își aruncau puștile mitraliere peste paturi, pe sofa și începeau să scotocească prin odaie; cel mai mic dintre ei, care se părea că este cel mai mare în grad, îi poruncea furios și tremurând: *Dacă nu ești gata de plecare în cinci minute, te ducem dezbrăcat*. Iar el le-a spus atâta, uitându-se spre odaia de culcare a copiilor, care dormeau adânc: *Duceți-mă gol, așa m-am născut!* Și l-au dus doar cu ce era pe el, numai ceasul și l-a luat, un ceas de aur elvețian. Din acel moment, nu l-am mai văzut, nici semn, nici zvon, nici știre adevărată despre el."

Este dus mai întâi la Timișoara, apoi transportat la închisoarea de la Sighet, împreună cu Coriolan Băran, Titus Popovici, Dumitru Nistor și alții. Nu a fost niciodată judecat de o instanță judecătorească. A murit în temnița de la Sighet, pe 21 ianuarie 1951, în condiții care nu au fost nici până azi pe deplin elucidate. În ultima carte apărută despre Sever Bocu se scrie că moare – "lovit cu cizmele în maxilar de către un gardian, iar sanitarul închisorii i-a despicat țeasta", menționează autorii volumului -, în celula 23 din Închisoarea Sighet, la 21 ianuarie 1951, în conformitate cu declarația deținutului supraviețuitor Coriolan Băran. A fost îngropat în cimitirul săracilor din Sighet și abia în 1999 o urnă cu pământ din groapă a fost depusă în biserica ortodoxă din Lipova.

Acestea sunt datele minimale despre viața unuia dintre puținii cunoscuți fii ai zonei noastre. S-au scris câteva cărți despre el, au apărut și memoriile sale. Ne întrebăm dacă nu cumva acest vajnic român va fi avut origini comune, din Țara Moților, cu Părintele Arsenie, căci numele lor sunt foarte apropiate.

Întrebarea săptămânii

Răspunde părintele Lucian

Vă rugăm să ne explicați de ce, timp de două săptămâni, la Paști și la Crăciun nu se mai fac parastase? De când este această rânduială?

Într-adevăr, în perioada dintre Praznicul Nașterii Domnului și Praznicul Botezului Domnului nu se săvârșesc Parastase și pomeniri pentru cei adormiți. De asemenea, potrivit rânduielii bisericești nu se săvârșesc parastase nici: din Duminica Floriilor și până în Duminica Tomii; în niciuna din zilele în care cade un Praznic Împărătesc; și în Postul cel Mare, de luni până vineri. Rânduiala aceasta e una foarte veche în Biserica Creștină, datând încă din primele veacuri.

Obișnuința de a nu săvârși parastase în aceste zile, vine din aceea că în aceste perioade luminate ale unui Praznic Împărătesc, se cuvine să stăm întru bucurie, iar aceasta nu poate fi umbrită de nimic pământesc. Se știe că orice slujbă de pomenire săvârșită pentru cei adormiți aduce și întristarea prilejuită de amintirea persoanei pomenite, plecată pe calea veșniciei. Pe de altă parte, zilele Praznicelor Împărătești sunt zile în care întreaga atenție a creștinului trebuie canalizată spre Hristos, Împăratul făpturii, și nicio grijă omenească nu poate distrage atenția creștinilor de la bucuria prăznuirii lui Hristos – „Soarele dreptății" și „Răsăritul cel de sus", așa cum Îl numim noi în troparul Praznicului Nașterii Sale. De aceea, în Biserica primară, în ziua Praznicelor Împărătești nu se săvârșea nici măcar slujba înmormântării pentru creștinii plecați pe calea veșniciei, ci dacă înmormântarea acestora trebuia făcută într-una din aceste zile, rânduiala de înmormântare era amânată pentru ziua următoare, din același considerent de a nu umbri bucuria Praznicului.

Înseamnă că Biserica nu-i pomenește atunci pe cei adormiți? Dar credincioșii îi pot pune pe pomelnice în această perioadă?

Biserica îi pomenește întotdeauna pe cei adormiți, în aproape toate slujbele și rânduielile ei. Cu deosebirea că în perioadele mai sus menționate nu îi pomenește în auzul credincioșilor, ci doar în taină, de pildă la slujba Proscomidiei. De aceea, în zilele Praznicelor Împărătești sau în perioadele luminate amintite nu rostim în cadrul Dumnezeieștii Liturghii ectenia pentru cei adormiți, nu săvârșim Parastase și Panihide, dar în schimb îi pomenim în taină la Proscomidie și scoatem miride pentru ei, ca de altfel în toate perioadele anului bisericesc. De aceea, credincioșii, în pomelnicele pe care le aduc la Sfântul Altar, la Praznicele Împărătești sau în perioadele luminate amintite în care nu săvârșim pomenirea celor adormiți, îi pot trece și pe cei plecați în veșnicie din neamul lor, aceștia urmând să fie pomeniți în taină la Proscomidie.

Vă mulțumim!

Mărturisitorii

SEVER BOCU

Fiul Banatului

Sever Bocu a fost unul dintre cei mai importanţi lideri ai românilor bănăţeni şi, totodată, unul dintre cei mai consecvenţi luptători pentru Marea Unire din 1918. A fost condamnat la moarte de autorităţile austro-ungare, însă cei care aveau să îl ucidă prin frig şi înfometare au fost comuniştii.

Sever Bocu a venit pe lume la 19 noiembrie 1874, într-o familie de lângă Lipova, deja angrenată în lupta naţională. Bunicul său, Pavel Bocu, moţ din satul Lazuri, fusese tras pe roată ca urmare a participării sale la răscoala lui Horea, Cloşca şi Crişan. Tatăl său, Gheorghe Bocu, de profesie învăţător, a fost închis de autorităţile austro-ungare pentru că a răspândit Doina lui Lucaciu, care plângea soarta memorandiştilor din 1892. Doina lui Lucaciu era considerată drept cântec subversiv de către autorităţile maghiare.

Sever Bocu a studiat în satul natal, apoi la Lipova. S-a înscris la Liceul Maghiar din Arad, însă a fost exmatriculat cu puţin timp înainte de bacalaureat, pentru că a refuzat să poarte o panglică cu tricolorul maghiar. A studiat apoi la Academia Comercială din Viena.

Întors în ţară, a fost angajat la Banca Transilvania din Sibiu. Însă, deşi avea o slujbă bine plătită, Sever Bocu a demisionat pentru a deveni redactor al ziarului *Tribuna*. În calitate de jurnalist, el a participat la conferinţa din 1892 a Partidului Naţional Român, care a decis înaintarea Memorandumului către împăratul Franz Jozef. S-a întors la Lipova, unde a organizat un miting de susţinere a memorandiştilor. A fost arestat şi trimis la Timişoara, pentru a fi anchetat. După eliberare, Sever Bocu a plecat la Paris, la studii. Întors acasă, a devenit contabil la o bancă din Lipova, dar a demisionat din nou pentru a deveni ziarist la *Tribuna* din Arad. Articolele sale critice i-au adus trei condamnări la închisoare din partea autorităţilor maghiare.

După închiderea ziarului Tribuna, Sever Bocu s-a stabilit în Regatul României, la Techirghiol, unde şi-a deschis un hotel, însă a continuat să publice într-un alt ziar Tribuna, editat la Bucureşti de Onisifor Ghibu. La intrarea României în Primul Război Mondial, Sever Bocu s-a oferit voluntar. În calitate de ofiţer, s-a ocupat de recrutarea prizonierilor de război ardeleni care doreau să lupte în Armata Regală Română. Pentru acest motiv, Sever Bocu a fost condamnat la moarte de către autorităţile austro-ungare.

După semnarea Păcii de la Buftea, Sever Bocu a plecat la Paris pentru a lupta în continuare pentru Unire. Drumul său a durat 87 de zile. Din cauza războiului, a plecat cu mari riscuri spre Odessa, Kiev, unde a riscat să fie arestat de germanii care ocupaseră oraşul, apoi prin Moscova, Petrograd şi Londra a ajuns la Paris. A luptat pentru unirea întregului Banat cu România. După război s-a întors la Lipova şi a activat în PNR, devenit apoi PNŢ. Sever Bocu a fost ales deputat în repetate rânduri, precum şi primar al Lipovei. În 1928, a devenit ministru pentru Banat în Guvernul condus de Iuliu Maniu.

După instaurarea regimului comunist, Sever Bocu încearcă să rămână în viaţa politică a Banatului, dar condiţiile îi sunt mai potrivnice. Presa comunistă îl ia în cătare, stârnind o avalanşă de injurii şi etichetări menite să denigreze pe cel care era un veritabil simbol al Banatului. La alegerile din 1946, în ciuda falsurilor grosolane, Sever Bocu reuşeşte să iasă deputat în circumscripţia Lipova, fiind singurul ţărănist din Timiş-Torontal care răzbate în Parlament. Însă, refuză să ia parte la spectacolul pus în scenă de comunişti şi se retrage din viaţa politică.

În noaptea de 5 spre 6 mai 1950, cunoscută ca „Noaptea demnitarilor” este arestat de Securitate.

Iată mărturia soţiei sale, Marilena: „Era noaptea, într-o vineri, ora două după miezul nopţii, 5 spre 6 mai 1950. Eram într-o somnolenţă uşoară şi aud târşind paşi prin aleea grădinii, paşi de cizme şi încă mulţi; sar drept la fereastra odăii noastre de dormit, care era larg deschisă şi strig: *Cine este acolo?* Am văzut cum sărea ultimul de pe o scară ce o aşezase pe zidul înconjurător al casei. Erau şapte şi se îndreptau pe furiş spre scara principală, calculând cum să spargă geamul uşilor. Dar eu am ajuns mai iute spre uşă şi nu am apucat s-o deschid bine că m-au şi izbit ţăndărele geamurilor sparte cu furie, de cel mai voinic, pe care-l comandau cei mai mici din spatele lui. Am deschis larg uşile; erau şapte inşi şi îi spun celui ce sărise curajos prin-

Oamenii lui Dumnezeu

Mănăstirea Schimbării la Faţă de pe Muntele Tabor

Pustnicul de pe Tabor

Arhimandritul Nectarie Banul

Acest cuvios părinte a fost ucenicul cel mai apropiat şi biograful arhimandritului Irinarh Roseti. Era fiul preotului Alexandru Banul din satul Călineşti (Roman), născut în anul 1818. De mic a rămas orfan de părinţi. În anul 1834, când era de 15 ani, auzind de marele stareţ Irinarh Roseti de la Mănăstirea Horaiţa, a intrat ca vieţuitor în sihăstria lui. Mai pe urmă, stareţul l-a făcut călugăr şi diacon, dându-i numele de Nectarie. Tot atunci se face călugăriţă şi sora lui, Mersonia, la Mănăstirea de maici Giurgeni (Roman).

În anul 1843, când arhimandritul Irinarh a plecat la Ierusalim, a luat ca ucenic şi pe ierodiaconul Nectarie pentru ascultarea şi blândeţea lui. Acolo s-au nevoit împreună aproape 20 de ani, împărţind unul cu altul toate ispitele, necazurile şi bucuriile vieţii pustniceşti.

Mai întâi s-au nevoit cinci ani în Nazaret. Apoi s-au urcat pe Muntele Tabor şi acolo au devenit sihaştri renumiţi în toată Galileea pentru viaţa lor aleasă, pentru răbdarea şi smerenia lor. În toată viaţa sa, Cuviosul Nectarie a slujit cu multă credinţă şi dragoste pe părintele său duhovnicesc, neieşind niciodată din cuvântul lui.

Începând construcţia bisericii pe Muntele Tabor, arhimandritul Irinarh Roseti n-a avut bucuria s-o vadă terminată. În toamna anului 1859, când zidăria era pe la jumătate, s-au isprăvit banii adunaţi şi piatra pentru zid. Tot atunci a venit ordin de la autorităţi să oprească lucrarea, până va obţine firman de la Constantinopol. Astfel, bătrânul, simţindu-şi sfârşitul apropiat, aştepta cu bucurie slobozirea din legăturile trupului. Pe când Cuviosul Irinarh era bolnav, s-a apropiat ucenicul de el şi l-a întrebat, plângând:

– Cinstite părinte, dacă te vei duce din viaţa aceasta, ce să fac eu? Nu voi putea şedea singur fără de sfinţia ta în pustia aceasta.

– Dar ce socoteşti să faci? i-a zis bătrânul.

– Socotesc să mă duc la Sfântul Munte sau în patria noastră, la mănăstire.

– Fiule, eu te sfătuiesc să nu laşi acest Sfânt Munte, că Însuşi Hristos l-a sfinţit, arătându-Şi din partea puterea şi lumina dumnezeirii Sale. ***Să nu socoteşti că am venit noi de voia noastră aici. Ci El ne-a trimis, şi pe mine şi pe tine, că aşa a binevoit ca prin noi, străinii şi săracii, să-şi arate dumnezeiasca Sa putere, să zidească sfânta Sa biserică şi mănăstire pe Tabor şi să le aducă la starea lor cea dintâi****.*

– Cinstite părinte, eu nu am darul sfinţiei tale. Sfinţia ta ai avut dar de la Dumnezeu, că te iubeau şi te respectau creştinii, iar arabii se înfricoşau şi se temeau să-ţi facă rău, văzând minunile pe care le făcea Dumnezeu prin sfinţia ta.

– Fiule, minunile le-a făcut Dumnezeu nu pentru mine, că eu sunt om păcătos, ci pentru acest loc sfânt al Său, ca să astupe gurile păgânilor şi să-i înfricoşeze să nu ne supere, ci să ne lase în pace să lucrăm în via Lui.

După moartea stareţului său, Cuviosul Nectarie a fost făcut preot şi arhimandrit, în anul 1862, de patriarhul Ierusalimului, Chiril. Apoi s-a mai nevoit singur pe Tabor „încă alţi 20 de ani pentru Domnul şi pentru hatârul patriarhului, slujind nu numai Sfânta Liturghie, ci şi la toate slujbele cele trebuincioase mănăstirii”. Biserica a terminat-o în anul 1862 şi a sfinţit-o în acelaşi an, la praznicul Schimbării Domnului la Faţă. Mai târziu, a zidit câteva chilii şi zidul de jur împrejur. Iar în anul 1892, simţindu-se bătrân şi bolnav, s-a retras în Mănăstirea Sfântul Sava de lângă Betleem, unde a mai trăit până la sfârşitul secolului trecut. În anul 1898, bătrânul a scris Viaţa arhimandritului Irinarh Roseti, precum însuşi îi prezisese pe când trăia, şi o trimite la Mitropolia din Bucureşti să fie publicată.

După patruzeci de ani de aspră nevoinţă pe Tabor, arhimandritul Nectarie Banul se mută la veşnica odihnă în Mănăstirea Sfântul Sava şi este înmormântat alături de ceilalţi călugări români iubitori de Hristos.

Preot Ștefan

TREPTE CĂTRE CER

CREZUL - vârf al contemplației

Ca să înțelegem problema Crezului, trebuie să înțelegem mai întâi că în Biserica Drept Slăvitoare există două trepte de urcare și de coborâre, care se cheamă una pe alta, devenind astfel o scară neîntreruptă până la Cer.

Prima se numește ***contemplația***, aceasta fiind prima treaptă a oricărei lucrări duhovnicești, iar cea de-a doua treaptă este ***rugăciunea***. După rugăciune, următoarea treaptă a scării este iar contemplația, cea de-a patra fiind iar rugăciunea, făcându-se astfel o scară până la Cer. În acest chip se cheamă una pe alta după cum „adânc pe adânc cheamă”, iar scara se face asemenea unei urcări spre adâncul Cerului, sau după cum spune un mare Sfânt Părinte al Bisericii, Dionisie Areopagitul, despre urcarea către Dumnezeu , că „mergem spre Întunericul Supraluminos”, o expresie care descrie și coborârea și urcarea.

Scara lui Iacov, icoană din Muntele Athos, sec. al XVI-lea

Crezul, adică mărturisirea de credință, este de fapt contemplația lui Dumnezeu. Mărturisești ceea ce știi despre Dumnezeu, contempli. Într-un verset din Psalmi citim: „Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria”. Aici se cuprinde de fapt toată problema treptelor contemplație-rugăciune-contemplație-rugăciune, acel ”adânc pe adânc cheamă”. Deși exprimarea Împăratului este una scurtă și eliptică, iată cum trebuie să o înțelegem: oricine contemplă cerul, ziua sau noaptea, vede că acesta mărturisește slava și puterea lui Dumnezeu. Ori contempli ziua cerul cu soarele care luminează toată lumea, care apare la răsărit ca un uriaș, și, merge spre apus ca un uriaș în drumul lui spre cealaltă margine a cerurilor, după cum spune Psalmistul, ori contempli noaptea cerul plin de stele, imensitatea lui care exprimă putere și frumusețe. Deci „Cerurile spun slava lui Dumnezeu”.

Aceasta înseamnă că nu doar constați puterea și măreția lui Dumnezeu, ci și faptul că această constatare te face să cazi în rugăciune, iar căderea în rugăciune este cea mai frumoasă și singura cădere valabilă. Contemplarea cerului te face să-ți dai seama cât de minunat, cât de mare și de puternic este Dumnezeu, stare care te duce la rugăciune, deci contemplația naște rugăciunea, iar rugăciunea te reașază în contemplație. Însă niciodată nu va fi starea de contemplație aceeași cu cea de la care ai plecat, ci este o alta, mult mai puternică și mult mai profundă.

Crezul este vârful contemplației, este vârful vederii, este ultima săgeată aruncată în inima lui Dumnezeu, după cum spunea unul dintre marii teologi ai secolului al XX -lea, Paul Evdokimov, el referindu-se la icoană, care nu este altceva decât un Crez pictat, dar și o doxologie.

Doxologia este undeva la jumătatea drumului între contemplație și rugăciune. Dacă luăm o carte ortodoxă de rugăciuni și citim cu atenție oricare dintre rugăciuni, vom vedea că rugăciunea are două părți, una care cuprinde contemplația, iar cealaltă rugăciunea propriu-zisă. Vă îndemn să faceți această experiență.

Să luăm, de exemplu, rugăciunea de la sfârșitul Acatistului Buneivestiri: „Preacurată Doamnă și Stăpână, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, care poți face tot binele”. Această primă

parte este o contemplație, căci contemplăm puterea, măreția și harul Maicii Domnului, precum și ajutorul pe care ni-l poate da. Apoi continuă rugăciunea: „primește aceste cinstite daruri, care se cuvin numai ție, ceea ce ești aleasă dintre toate neamurile, și te-ai arătat mai înaltă decât toate făpturile cerești și pământești, căci prin tine a fost cu noi Domnul puterilor”. Și aceasta este tot o contemplație. De ce este Maica Domnului plină de slavă, de ce este puternică? Pentru că „prin tine a fost cu noi Domnul puterilor și prin tine am cunoscut pe Fiul lui Dumnezeu și ne-am învrednicit de Sfântul Său Trup și Preacuratul Său Sânge. Pentru aceasta fericită ești”. După ce contemplăm măreția Maicii Domnului, zicând: „Ceea ce ești de Dumnezeu fericită, mai luminată decât heruvimii și mai cinstită decât serafimii”, abia acum putem intra în rugăciunea propriu-zisă. După ce o fericim pe Maica Domnului, ajungem la granița dintre contemplație și rugăciune: „ Și acum, Preasfântă Stăpână, de Dumnezeu Născătoare, întru-tot-lăudată, nu înceta”. Abia acum urmează cererile către Maica Domnului.

În nicio rugăciune nu se începe direct cu cererile, ci cu o parte de contemplație care uneori poate fi atât de întinsă încât ajunge să fie o carte. Tot ceea ce scriu Sfinții Părinți este contemplație și rugăciune. De exemplu, scrierile Sfântului Maxim Mărturisitorul sau ale Sfântului Vasile cel Mare sau ale Sfântului Ioan Gură de Aur, cărțile lor de teologie sunt de fapt contemplația, iar atunci când termină scriu: „Pentru toate acestea lui Dumnezeu slavă!”, care este rugăciunea.

Cu cât contemplația este mai bine făcută, cu atât „căderea” în rugăciune este mai mare și mai puternică. Ortodoxia este plină de aceste trepte, prin care urcăm spre Dumnezeu și coborâm spre adâncul smereniei, iar **Crezul este vârful contemplației,** căci este așezat în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Cuvinte din Scriptură

Sf. Ioan Gură de Aur

„Căci totdeauna, în toate rugăciunile mele, mă rog pentru voi toți, cu bucurie, pentru împărtășirea voastră întru Evanghelie.”

(Filipeni 1 , 4-5)

Aici Apostolul mărturisește un lucru mare despre filipeni, ba chiar foarte mare, un lucru pe care cineva l-ar putea mărturisi doar despre apostoli și evangheliști. «Nu vă îngrijiți doar de cetatea ce vi s-a încredințat, zice el, ci **faceți-le pe toate spre a fi părtași ai ostenelilor mele**, prezenți fiind în tot locul, împreună cu mine lucrând și luând parte la propovăduirea mea, nu doar timp de un an, nici timp de doi sau trei ani, ci pentru totdeauna, din ziua în care ați crezut și până astăzi, adică din ziua în care ați câștigat bunăvoința apostolilor».

Chiar dacă unii l-au părăsit, filipenii chiar departe de el, îi împărtășeau durerile trimițând la el bărbați care să-l slujească după putere, nelipsindu-l de nimic. Aceasta înseamnă deci că au luat parte din tot sufletul la propovăduirea Evangheliei, pentru că **dacă el predică, iar tu îi slujești, este neîndoielnic că și tu te împărtășești cu el de cununile pe care le-a dobândit**. De altfel chiar în luptele olimpice cununa nu aparține doar luptătorului, ci și celui ce, slujindu-l, l-a instruit, și, într-un cuvânt, tuturor celor ce au contribuit la pregătirea lui. Fiindcă și cei ce prin diferite exerciții fizice au contribuit la antrenarea lui vor fi cu siguranță părtași la biruința lui. La fel și în războaie: nu este slăvit și nu ia parte la trofee doar comandantul după al cărui plan a fost câștigată bătălia, ci și cei care l-au slujit, ca unii ce prin slujirea lor au luat parte cu el și la luptă.

Nu e puțin lucru să poată cineva sluji pe sfinți, ci, de voiți să știți, e foarte mare, pentru că ne facem părtași prin aceasta cununilor cuvenite lor. De exemplu: a disprețuit oare cineva averile lui pentru Dumnezeu și s-a dăruit pe sine pentru tot restul vieții lui Dumnezeu? Face el toate faptele bune și se păzește pe sine până și în cuvinte, în cuget, și, în sfârșit, până în cele mai mici mișcări ale lui? Ei bine, e cu putință ca și tu, fără a arăta o atenție atât de înaltă, să te împărtășești de răsplata cuvenită lui. Cum așa? Slujindu-i prin cuvânt și prin faptă, întărindu-l, dăruindu-i cele necesare vieții, slujindu-i deci întru totul, **vei fi cel care va face mai ușor anevoiosul drum pe care el călătorește.**

Astfel că dacă-i admirați pe cei de prin pustiuri, pe cei care s-au ridicat la viața îngerească, pe cei de prin biserici, care au ajuns la aceeași înălțime, dacă, fie îi admirați și în același timp sunteți triști pentru că mult prea departe de ei vă aflați, ei bine, este cu putință ca și voi să vă împărtășiți cu ei, dacă-i veți sluji și-i veți ajuta. Nu poți posti? Nu poți fugi de lume? Nu te poți culca pe pământ și nu poți priveghea? Se poate lua plată pentru toate acestea, deși nu le-ai făcut, și dacă le vei îmbina altfel, slujind pe cel bolnav și neputincios, ajutându-l neîncetat, odihnindu-l și alinându-i durerile ce izvorăsc din toate acestea.